

मुख्यमंत्री ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत महाराष्ट्र
जीवन प्राधिकरणा मार्फत अंमलबजावणी करण्यात
येणाऱ्या नळ पाणी पुरवठा योजनांच्या मानीव पाणी
आरक्षणाबाबतची कार्यपद्धती

महाराष्ट्र शासन
जलसंपदा विभाग
शासन निर्णय क्रमांक. बिसिआ २०१७/(३५५/१७)/सि.व्य.(धो)
मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.
दिनांक : ३०/०१/२०१८

संदर्भ: १) शासन निर्णय क्र. संकिर्ण २०१५/(४४/१५)/सि.व्य (धोरण) दि. १७/११/२०१६
२) पा.पु व स्व विभागाचा शासन निर्णय क्र.मुपेयो-२०१७/प्र.क्र.९१/पा.पु १९, दि. १६/९/२०१७

प्रस्तावना :-

दिनांक १६ मे, २०१७ रोजी झालेल्या मंत्रीमंडळ बैठकीत “महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणास मुख्यमंत्री ग्रामीण पेयजल योजनांसाठी जलसंपदा विभागाच्या अखत्यारीतील पाणीसाठ्याच्या स्रोत म्हणून वापर करावयाचा असल्यास त्यासाठी जलसंपदा विभागाकडील पाणी आरक्षणाच्या मंजूरीची आवश्यकता राहणार नाही.” असा निर्णय घेण्यात आला आहे. मंत्रीमंडळाच्या उक्त निर्णयाच्या अंमलबजावणीकरीता पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभागाने संदर्भ क्र. २ अन्वये शासन निर्णय निर्गमित केला आहे.

मुख्यमंत्री ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणामार्फत अंमलबजावणी करण्यात येणाऱ्या नळ पाणी पुरवठा योजनांना विलंब होऊ नये याकरीता घेण्यात आलेल्या उपरोक्त मंत्रीमंडळाच्या निर्णयाच्या अधीन राहून जलसंपदा विभागाकडील धरणातील पाणी साठ्याचे योग्यरितीने नियोजन करणे शक्य व्हावे यासाठी आवश्यक सूचना निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

मुख्यमंत्री ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत योजनांसाठी जलसंपदा विभागाच्या अखत्यारीतील पाणीसाठ्याचा स्रोत म्हणून वापर करावयाचा असल्यास त्यासाठी जलसंपदा विभागाकडील पाणी आरक्षणाच्या मंजूरीची आवश्यकता राहणार नाही. सदर निर्णयाची अंमलबजावणी करताना खालील सूचनांचे पालन करण्यात यावे.

१. महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाकडील मुख्यमंत्री ग्रामीण पेयजल योजनांतर्गत नळपाणीपुरवठा योजनांसाठी विहित नमुन्यातील पाणी अर्ज कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण यांनी प्रकल्पाचे संबंधित जलसंपदा विभागाचे कार्यकारी अभियंता यांचेकडे करणे आवश्यक राहिल. (विहित नमुना पाणी अर्ज “जोडपत्र अ” सोबत जोडले आहे.) पाणी अर्जातील माहिती अचूक असल्याबाबतची जबाबदारी कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण यांची राहिल. महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाने सदर अर्जाची पोहोच घ्यावी.
२. पाण्याचा उद्भव /स्रोत योग्य व पुरेसा असल्याबाबतची खात्री संबंधित कार्यकारी अभियंता /अधीक्षक अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण यांनी करावी.
३. महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण अधिनियम २००५ मधील कलम १६ (क) नुसार विविध प्रवर्गाकरीता पाण्याचे क्षेत्रिय वाटप (Sectoral allocation) संदर्भ क्र. १ च्या शासन निर्णयानुसार निर्धारित करण्यात आले आहे. सदर निर्धारित केलेल्या क्षेत्रिय वाटप मर्यादेपेक्षा जादा होणाऱ्या महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण यांचा मुख्यमंत्री ग्रामीण पेयजल योजनेअंतर्गत नळपाणी पुरवठा

योजनांसाठीच्या पाणी आरक्षणास उपरोक्त शासन निर्णय संदर्भ २ नुसार घेण्यात आलेला निर्णय हा मंत्रीमंडळाच्या बैठकीत घेण्यात आलेला आहे जो अधिनियमातील उक्त सद्यःस्थिती सुसंगत आहे. त्यामध्ये या योजनेखाली निर्गमित करायचे पाणी आरक्षणासाठी क्षेत्रिय वाटपाचे अतिरिक्त वापरासाठी सक्षम स्तरावर मंजुरी आहे.

४. महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाकडून पाणीपट्टी भरण्यास जबाबदार संस्थेकडून प्रचलित घरगुती दराने पाणीपट्टी वसुली करावी. ज्या कार्यकारी अभियंता याच्याकडे पाणी अर्ज प्राप्त झाला असेल पण जर त्यांच्या अधिकार कक्षेत ही बाब नसेल तर त्याने ज्या कार्यकारी अभियंत्याकडे ही बाब आहे त्यांना अर्ज पाठवून महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण यांना त्यांचेकडे अर्ज करण्याचे तात्काळ कळवावे.
५. विहित नमुन्यातील परिपूर्ण पाणी अर्ज कार्यकारी अभियंता, जलसंपदा विभाग यांना प्राप्त झाल्याचा दिनांक (पोहोच पावतीचा दिनांक) हाच पाणी आरक्षण मंजूरीचा मानीव दिनांक असेल. तसेच ज्ञापन हा मानीव दिनांक नमूद करून कार्यकारी अभियंता यांनी निर्गमित करावे. सदर कार्यवाही अर्ज प्राप्त झाल्यापासून १५ दिवसात करावी.
६. जलाशयातून उद्भव नसल्यास जलाशयापासून वहन तूट व बाष्पीभवन इ. तूट जलसंपदा विभागाने परिगणित करून नक्त पाणी मागणीमध्ये याचा समावेश करून एकूण वार्षिक पाणी आरक्षण ३० वर्षाकरिता मंजूर करावे ३० वर्षांनंतर आवश्यकतेनुसार पुन्हा नुतीनकरण करण्याची अट नमूद करावी.
७. ज्ञापना नुसार विहित नमुन्यातील करारनामा कार्यकारी अभियंता महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण व संबंधित कार्यकारी अभियंता, जलसंपदा विभाग यांनी करावा.
८. ई-जलसेवा मधील जललेखा मध्ये पाणी आरक्षणाची नोंद घेण्याची जबाबदारी कार्यकारी अभियंता, जलसंपदा यांची राहिल.
९. पाणी आरक्षण करणारी संस्था व पाणीपट्टी भरणारी संस्था वेगळे असल्यास, पाणीपट्टी भरणाऱ्या संस्थेने जोडपत्र-“ब” मधील बंधपत्र भरून देणे आवश्यक राहिल.

सदर शासन निर्णय पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभागाच्या अ.औपचारिक संदर्भ क्रमांक ०२/पापु-१९, दि. १२/०१/२०१८ अन्वये मिळालेल्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१८०१३०१६२९३४२४२७ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

सहपत्र :- i) पाणी अर्जाचा विहित नमुना

ii) जोडपत्र “अ”

iii) बंधपत्र (जोडपत्र “ब”)

(च. आ. बिराजदार)

सचिव (लाक्षेवि)

प्रति,

१. मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव राजभवन, मुंबई
२. मा. मुख्यमंत्र्यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा. अध्यक्ष/उपाध्यक्ष, विधानसभा, विधानभवन, मुंबई.

४. मा. सभापती/उपसभापती, विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई.
५. मा. विरोधी पक्षनेते, विधानसभा, मुंबई यांचे कार्यालय, विधानभवन, मुंबई.
६. मा. विरोधी पक्षनेते, विधानपरिषद, मुंबई यांचे कार्यालय, विधानभवन, मुंबई.
७. सर्व मा. मंत्री यांचे खाजगी सचिव.
८. सर्व मा. राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव.
९. मुख्य सचिव यांचे उपसचिव, मंत्रालय, मुंबई
१०. अ.मु.स. पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग
११. प्रधान सचिव ग्रामविकास विभाग
१२. संचालक भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा पुणे.
१३. मुख्य अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण (सर्व)
१४. सचिव, महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण, मुंबई.
१५. प्रधान सचिव (जलसंपदा), जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१६. सचिव (जसंव्य व लाक्षेवि), जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१७. कार्यकारी संचालक, पाटबंधारे विकास महामंडळ (सर्व)
१८. संचालक, पाणी व स्वच्छता सहाय्य संख्या सिडको भवन बेलापूर, नवी मुंबई
१९. मुख्य अभियंता (पा) व सहसचिव, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२०. मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, (सर्व)
२१. अधीक्षक अभियंता, जलसंपदा विभाग (सर्व)
२२. निवडनस्ती कार्यासन सिंव्य (धोरण)

सहपत्र
महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण
मुख्यमंत्री ग्रामीण पेयजल योजनेसाठी पाणी अर्ज

- १) पाणी पुरवठा योजनेचे नांव
(ठिकाण/तालुका/जिल्हा)
अ) योजनेचे बांधकाम सुरु होण्याचे वर्ष
ब) योजना कार्यान्वित होण्याचे वर्ष
- २) अ) पाणी पुरवठ्याचा लाभ मिळणारी गावे, व त्यांची लोकसंख्या वर्ष २०११
ब) पाणी पुरवठ्याचा मापदंड लि/मा/दि वर्ष २०२१
क) २०३१ अखेरच्या लोकसंख्येला वर्ष २०३१ अखेर
मापदंडानुसार (लागणारे पाणी).....
दलघमी
- ३) पाणीपुरवठ्याचा उद्भव
अ) पाटबंधारे प्रकल्पाचे नांव संकल्पित प्रकल्पांची जलनिष्पत्तीची टक्केवारी %
ब) योजनेचे ठिकाण
 - १) जलाशयातून
 - २) कालव्यातून
 - ३) जलाशयाच्या वरील नदीपात्रातून
 - ४) धरण ते उन्नेयी बंधारा यामधील नदीपात्रातून
 - ५) उन्नेयी बंधाऱ्याखालील बाजूस नदीपात्रातून
- ५) प्रकल्पस्थळी उपलब्ध जलनिष्पत्ती (दलघमी)
 - १) ५० टक्के
 - २) ७५ टक्के
 - ३) ९५ टक्के
- ६) पाण्याची उपलब्धता
 - अ) प्रकल्पीय उपयुक्त पाणीसाठा (दलघमी) :
 - ब) सिंचनासाठीची प्रकल्पातील अहवालातील तरतूद (दलघमी) :
 - क) बिगर सिंचनासाठी प्रकल्प अहवालातील तरतूद (दलघमी) :
 - ड) या प्रस्तावापूर्वी बिगर सिंचनासाठीचा एकूण मंजूर पाणीसाठा :
 - १) पिण्यासाठी (निव्वळ वापर + तूट) (दलघमी)
 - २) औद्योगिक वापरासाठी (निव्वळ वापर + तूट) (दलघमी)
 - इ) शिल्लक राहणारा पाणीसाठा [(प्रकल्पीय उपयुक्त पाणीसाठा (अ) - यापूर्वीची मंजूर पाणी आरक्षणे (ड)]=
 - ई) प्रस्तुत प्रस्तावाची मागणी _____ दलघमी
- ७) प्रमाणपत्र :- उपरोक्त माहिती अचूक असल्याबाबत व सदर जलाशयातून पुरेसे पाणी उपलब्ध असल्याबाबत खातरजमा केली आहे.

(कार्यकारी अभियंता)
महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण

(अधीक्षक अभियंता)
महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण

जोडपत्र “अ”
महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण
मुख्यमंत्री ग्रामीण पेयजल योजनेसाठी पाणी अर्ज

(सूचना :- १) पाणी अर्ज करणाऱ्या संस्थेव्यतिरिक्त पाणीपट्टी भरणारी संस्था असल्यास त्यांनी बंधपत्र जोडणे आवश्यक आहे.)

- १) पाणी पुरवठा योजनेचे नाव :
- २) कोणत्या संस्थेच्या नावे आरक्षण मंजूर करावयाचे आहे त्या संस्थेचे नाव :
- ३) मुख्यमंत्री ग्रामीण पेयजल योजना मंजूरीचा दिनांक :
- ४) उद्भव
 - १) प्रकल्पाचे नाव, तालुका व जिल्हा :
 - २) जलाशयाव्यतिरिक्त (कालवे, नदी इ.) असल्यास त्याचे ठिकाण (गट क्र. , साखळी क्रमांक इ.....) :
- ५) नक्त वार्षिक मागणी (दलघमी) :
(वहनव्यय, बाष्पीभवन तूट इ. जलसंपदा विभागाकडून अतिरिक्त समावेशन करून एकूण मागणी मंजूर केली जाईल.)

६) पाणी मागणी परिगणना तक्ता

अ.क्र.	योजनेतील गावाचे नाव	तालुका/ जिल्हा	२०११ जनगणने प्रमाणे लोकसंख्या	प्रस्तावित पाणी मागणीचे वर्ष		पाणी मागणी लिटर प्रति माणसी/ प्रतिदिन	एकूण वार्षिक पाणी मागणी नक्त (दलघमी)	शेरा
				वर्ष	लोकसंख्या			
१.								
२.								
एकूण								

- ७) पाणीपट्टी भरण्यास जबाबदार असलेल्या संस्थेचे नाव व पत्ता :
- ८) महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाने उद्भव्याच्या ठिकाणी पाणी उपलब्ध असल्याचे सक्षम स्तरावर खात्री केलेली आहे. :
- ९) कार्यालयीन दूरध्वनी क्रमांक :
- १०) ई-मेल आयडी :

दिनांक :

स्थळ :

स्वाक्षरी
कार्यकारी अभियंत्याचे नाव
महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण कार्यालयाचे नाव

जोडपत्र "ब"

बंधपत्र

(पाणी आरक्षण मागणी करणारी संस्था व पाणीपट्टी भरणारी संस्था वेगळ्या असल्यास
पाणीपट्टी भरणाऱ्या संस्थेने द्यावयाचे बंधपत्र)

कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण.....
(मुख्यालयाचे नाव) यांनी या योजनेसाठी
.....दलघमी पाणी आरक्षणाची मागणी केली आहे. शासनाने वेळोवेळी निश्चित
केलेल्या दराने पाणीपट्टी व इतर आकार, जलसंपदा विभागास भरण्यास तयार आहोत व बांधील
आहोत. तसेच प्रमाणित करण्यात येते की, (..... संस्थेचे नाव) वतीने सदर
बंधपत्रावर स्वाक्षरी करण्यास मी सक्षम/मला प्राधिकृत करण्यात आले आहे.

दिनांक :

स्वाक्षरी

स्थळ

स्वाक्षरी करणाऱ्याचे नाव

कार्यालयीन पत्र क्रमांक

संस्थेचा शिक्का